

μεταμορφώσεις

Σπάνια τα σύγχρονα θεατρικά έργα δίνουν την ευκαιρία στους ηθοποιούς να παίξουν το παιχνίδι των μεταμορφώσεων. Όταν υπάρχει η ευκαιρία, όπως στα έργα που παίζονται στο Αμόρε και τα Ιλίσια, μαζί με το απαιτούμενο ταλέντο, το αποτέλεσμα αξίζει τον κόπο.

Δεν είναι το θέμα τους ούτε το ιδεολογικό τους υπόβαθρο ούτε το ύφος τους, το είδος τους ή η αντιμετώπισή τους, που με οδήγησαν να συστηγάσω — ως άλλη οικιστική, επαναστατική επιτροπή του λαού — τα έργα Μ. Μπατερφλάυ, του Ντέιβιντ Χένρυ Ουάγγκ και την Καρδιά Σκύλου, του Μιχαήλ Αφανάσιεβιτς Μπουλγκάκοβ. Είναι απλά το γεγονός ότι πρόκειται για δύο έργα με δύο ρεσιτάλ μεταμόρφωσης και απομεταμόρφωσης του πρωταγωνιστή τους. Στο Μπατερφλάυ (σκηνοθεσία Ανδρέας Βουτσινάς, μετάφραση Έλενα Ακρίτα, σκηνικά Νίκος Πετρόπουλος, κοστούμια Γιάννης Μέντζικωφ, φωτισμοί Αριστείδης Καρύδης-Φουξ, μουσική επιμέλεια Τόλης Σταματικός, χορογραφίες Έρση Πίττα) έχουμε να κάνουμε με μια αληθινή ιστορία κατασκοπίας, ψυχρού υπολογισμού και έρωτα, μεταξύ ενός Γάλλου διπλωμάτη και μιας Κινέζας ντίβας της Όπερας, που ύστερα από είκοσι έτη κατασκοπίας και «έρωτα» αποδεικνύεται ότι ήταν άνδρας. Το έργο του Ουάγγκ δεν είναι αριστούργημα. Μια υπολογισμένη, μελετημένη γραφή είναι, πάνω σ' ένα υλικό-ντοκουμέντο. Η αφορμή για έναν ρόλο αβανταδόρικο, που παίζεται από άνδρα κι έχει και μια εξέλιξη. Πρόκληση, λοιπόν, ο ρόλος του Μ. Μπατερφλάυ για κάθε ανήσυχο ηθοποιό. Κι ο Κώστας Αρζόγλου, βέβαια, και ανήσυχος είναι και τολμηρός και αναζητητής. Με τη βοήθεια της χορογράφου Έρσης Πίττα, κατόρθωσε στο μεγαλύτερο μέρος του ρόλου του ως Μπατερφλάυ Σουγκ-Λύιγκ, να μεταμορφώσει όχι μόνο τα χαρακτηριστικά και τη φωνή του, αλλά την κίνηση του κορμού του, των χεριών, της «μάσκας» του, να μεταμορφώσει τους ρυθμούς του.

Αν οι υπόλοιποι ρόλοι του έργου έμειναν δορυφόροι του πρώτου ρόλου, στη σκιά και στο επίπεδο της επιφανειακής γραφής, δεν ευθύνονται γι' αυτό οι ηθοποιοί, αλλά πρώτα ο συγγραφέας του έργου κι ύστερα ο σκηνοθέ-

Ο Κώστας Αρζόγλου μεταμορφωμένος τέλεια σε Μπατερφλάυ.

της της παράστασης. Εκτός από τον Αλέκο Αλεξανδράκη, που τον ζήσαμε σ' έναν από τους πιο οβηστούς, θαμπούς και μη ενδιαφέροντες ρόλους της καριέρας του, οι υπόλοιποι ηθοποιοί του έργου σε ρόλους-δορυφόρους ήταν οι: Αλέξανδρος Ζαχαρέας, Νίκος Δούλος, Ξενοφών Δημητρόπουλος, Μαρία Τζομπαράκη, Γιάννης Ηλιόπουλος, Γιώργος Λέφας, Ελευθερία Σπανού, Σάσα Κρίστη.

Στο θέατρο Αμόρε, σ' έναν σκηνικό χώρο που απλώνεται σ' όλο το θέατρο (Νίκος Πετρόπουλος) περικλείοντάς μας στο εσωτερικό ή εξωτερικό του (και θα 'χε «χώρο σκηνικό» να περικλείσει κι όλο το Στάδιο της Καλογρέζας με το 13ο συνέδριο του ΚΚΕ, αν χρειαζόταν), η αιχμηρή, πικρή κι άλλο τόσο προφητική φάρσα του Μιχαήλ Μπουλγκάκοβ έχει πέσει σε καλά χέρια. Η διασκευή, η σκηνοθεσία και οι κεντρικοί ρόλοι του σκύλου Σάρικ και του Τυπογράφ Τυπογράφοβιτς Σάρικωφ, στα χέρια του Γιώργου Κιμούλη. Οι φωτισμοί του Ντέιβιντ Λώρενς, η μουσική επιμέλεια της Μαργαρίτας Ζοριπαλά.

Από τη φορτισμένη οπτική γωνία μιας περεστρόικα, που ανακάτεψε κι αυτή τη βότκα της με ανταρχισμό και αίμα Λιθουανίας, η Καρδιά Σκύλου του Μπουλγκάκοβ είναι ένα έργο αποκαλυπτικό και σατανικά προφητικό. Ένα έργο, που γράφτηκε το 1925 και προέβλεψε μια κυνική ή κυνλωτική ιστορία 65 χρόνων.

Ο Γιώργος Κιμούλης, ως σκύλος και ως αποτέλεσμα των επιστημονικών διαδικασιών του αφεντικού του, καθηγητή Προμποραξένσκι (Θανάσης Θεολόγης), κατόρθωσε με μέσα απλού — συχνά και απλοϊκού θεάτρου — να μεταμορφώνεται και ν' απομεταμορφώνεται στη συνέχεια. Να βγάζει γέλιο, να βγάζει ρίγος, να «ρίχνει» ακόντιο στους στόχους του χτες και του σήμερα. Το ότι κατείχε το «αντικείμενο» του Μπουλγκάκοβ, μαζί με την ετοιμότητα του μυαλού και του ταλέντου του, τον βοήθησαν να μη γλιστρήσει πουθενά το απλό σε εύκολο. Οι αντιρροήσεις που έχω, συγκεντρώνονται όλες γύρω στη σύλληψη και στη σκηνική ερμηνεία του γκαροτέσκου, αυτής της θεόρατης, σκηνικής παγίδας. Είναι ελάχιστοι οι ηθοποιοί, που μπορούν να συλλάβουν και να εκτελέσουν στη σκηνή αυτό το είδος, πριν τους εκτελέσει εκείνο. Στην παράσταση του Αμόρε, θεωρώ ότι σώθηκαν η Λιάνα Παρούση, ο Βλαδίμηρος Κυριακίδης, ο Στέφανος Ιατρίδης, η Αθηνά Μερτύρη. Ο Θανάσης Θεολόγης, (σ' έναν δύσκολο ρόλο, όπου αντικατέστησε τον Γιώργο Γεωργερά), έχω την εντύπωση πως δούλεψε μονόπλευρα, στερώντας του όλες τις αιχμές και τη σπουδή που χρειάζεται. Στους υπόλοιπους ρόλους του έργου, οι ηθοποιοί Στάθης Βούτος, Σπύρος Μεργιανός, Βαρβάρα Μερτύρη και Τζένη Ευείδη. — Άννα Θ. Κολιτσάκου